

7.–12. klassi õpilastele juhendajate koolitus

Aeg: 16.08.2024.a.

Asukoht: Vanalinna Hariduskolleegium (Vene tn 22, Tallinn)

Koolitaja: Haridusdisaini Keskus

PÄEVAKAVA

9:00 – 10:30 I sessioon

10:30 – 10:45 Paus.

10:45 – 12.15 II sessioon

12:15 – 13:00 Lõuna

13:00 – 14:30 III sessioon

14:30 – 14:45 Paus

14:45 – 16:15 IV sessioon

16:15 – 17:00 Kokkuvõtted

KOOLITUSE SISU:

- 1. Leiutamise protsess.** Leiutamise protsess koosneb neljast suuremast osast:
 - Probleemi tuvastamisest: millised on vastuolud ja probleemid mingis kindlas olukorras ning selles toimuvates tegevustes?
 - Probleemi uurimisest sügavama mõistmise eesmärgil: milline on kontekst, kus probleem avaldub? Kes on probleemi osapooled ning kuidas probleem nende toimimist takistab? Kas on tegemist tõsise probleemiga või mugavus -ehk pseudoprobleemiga? Kuidas probleemi sõnastada ilma, et see mind eksitavale teele suunaks?
 - Uue olukorra kavandamisest: milline näeb välja olukord, kus meid takistav probleem on eemaldatud? Milline olukord meid rahuldaks? Milliseks muutuks maailm ja muutuksin mina, kui see juhtunud on? Mida see kasvataks, mida see kahandaks? Kellele ja millist kaugemat mõju avaldaks? Mida oleks vaja muuta, et uus olukord esile kutsuda? Mida oleks vaja omakorda kaotada, vähendada, kasvatada, ümber teha jms. Kuidas jõuda uueni?
 - Idee vormistamisest: milline on minu töö väärtus? Kuidas võtan kokku enda töö kõige olulisemad komponendid ning kuidas neid esitlen? Mille jaoks ma enda esitlust vormistan? Mida peab lugeja teadma, et mõista minu ideed ning selle väärtust? Kuidas esitlen enda protsessi ausalt ja pragmaatiliselt?

2. Protsessi juhendamine

Protsessi juhendamine sisaldab enda kui juhendaja rolli sisulist teadvustamist, protsessi teekonna tajumist ning pädevuste, hoiakute ja väärtuste teadlikku rakendamist.

- Mida tähendab juhendamine: millises rollis on juhendaja ning kuidas protsessi panustab? Mille eest vastutab ja kuidas ta seda teha võiks?
- Pädevused: milliseid pädevusi on võimalik leiutamise protsessi jooksul trennida ja arendada? Kuidas neid pildil hoida?
- Eesmärk: kas see teekond on vaid leiutamise konkursile kõlbulik või millised on võimalused leiutamise protsessi loovtöök ja uurimistööks vormistada?
- Kuidas alustame: milliseid kokkuleppeid ja mille jaoks on vaja sõlmida enne kui protsessiga alustada?
- Teemavalik ja probleemi tuvastamine: kuidas jõuda õpilast huvitava teemani? Kuidas sealt välja sõeluda probleemid ja vastuolud? Kuidas jõuda adekvaatse otsuseni, et probleem on ka tegelikult tõsine?
- Uue olukorra loomine: millest me uue loomisel lähtume? Kuidas me enda ideed kontrollime? Kas see uus, mis mulle meeldib, on ka eetiline? Kas see võiks ka omakorda uusi probleeme tekitada? Kuidas toime tulla õpilase kinnisideedega ja soovimatusega edasi mõelda?
- Sõnumi edastamine: millises formaadis on töö kõige loetavam ja kiirelt hoomatav? Millises digiformaadis oleks mõistlik töid vormistada?
- Hoiakud ja väärtused: millised hoiakud on vajalikud protsessi läbimisel? Milliseid väärtusi tuleks protsessi õnnestumiseks ja õppimiseks pildil hoida? Kuidas seda teha?
- Pedagoogika: millistele teooriatele tuginedes protsessi juhendamisele läheneda võiks?

3. Lõksud ja probleemsed kohad leiutamise protsessis ning selle juhendamises

Protsessid enamasti sisaldavad ka takistusi, olles sageli seotud mingite teatud komponentidega, milledeks võivad olla kas õppija käitumismuster, ühiskondlik trend, ebapädevus, kiirustamine, pealiskaudsus jms.

- Millised on leiutamise protsessi kõige levinumad lõksud, vead, ohud ja ebaõnnestumised?
- Millised võimalused saab protsessi jooksul maha magada?
- Mislaadi mõttemustrid meid hea tulemuseni ei vii?
- Mis juhtub, kui ette ega taha ei mõtle?
- Kes ja mille eest lõpuks vastutab?